

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli d. 27 Febr. 1867, kl 1 e. m.

*Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 4) Betänkande N:o 1,
i anledning af väckt motion, om ändring i de angående
frivilliga auktioners hållande i städerna utkomna stad-
ganden och reglementen.*

Utskottet har för behandling fått emottaga en i Andra Kammaren af Herr *M. Ahlgren* väckt motion, N:o 19, deri — med erinran att, under det näringsfrihetsbegreppet i vårt land gjort sig gällande, stadganden dock kvarstode, hvarigenom hinder vore lagda för den naturliga rättigheten, att utan onödiga formaliteter genom frivillig auktion föryttra egendom — motionären i öfrigt anført, att då landsbygdens innevånare egde rättighet att till auktioners förrättande använda hvem de ville, städernas innevånare deremot voro skyldiga, att för sådana förrättningar anlita Magistrat eller derunder lydande auktionskammare, hvilka för föryttrandet af egendom genom frivillig auktion uppbära provision och afgifter till belopp, som inom somliga städer äro höga och obilliga; hvarjemte motionären, som trott att i gällande författningar hinder funnes för städerna att sjelfva ordna auktionsväsendet och i afseende på den ersättning, som borde tillkomma magistrats-ledamöter och andra tjänstemän för sportler, som genom förändradt sätt för auktionernas hållande dem frånginge, ansett tillräckligt framhålla, det borde slik ersättning beredas, hvartill utan kommunalutskyldernas höjande flera utvägar förefunnos. föreslagit: »att Riksdagen hos Kongl. Maj:t gör underdånig framställning derom, att, med upphäfvande af angående frivilliga auktioners hållande i städerna utkomna stadganden och reglementen, innevånarne i städerna må tilläggas samma rättighet, som Rikets öfriga innebyggare, nemligen att till förrättande af frivilliga auktioner välja den de hafva förtroende för».

Utskottet anser det vara tvisfelaktigt, huruvida genom den af motionären föreslagna åtgärd någon fördel verkligen beredes städernas innevånare. Om någon gång de kostnader förminskades, som nu för auktioner inom städerna utgå, så skulle sådant icke ofta inträffa, och åtminstone i allmänhet icke utan att på samma gång äfventyrades den trygghet, som är en af det klandrade systemets största fördelar. Dessutom och då Utskottet åtminstone för sin del icke inser någon annan möjlighet för den af motionären medgifna ersättningsskyldighetens fullgörande, än att städernas innevånare under en eller annan form underkastades en högre kommunalbeskattning, anser Utskottet det vara långt ifrån afgjort, huruvida den omständighet, att i ett eller annat enstaka fall auktionsumgälderna blefvo mindre, kunde uppvägas af den olägenheten att hvarje af städernas innevånare fingo vidkännas en förr icke vanlig beskattning.

Utskottet behöfver dock icke ingå i någon närmare undersökning, då Utskottet hyser den från motionärens afvikande tro, att någon allmän lagstiftningsåtgärd för vinnande af motionärens systemål icke erfordras, enär otvisfelaktigt frågan berör en sådan kommunalangelägenhet, som det må bero på hvarje stad att sjelf ordna på bäst lämpliga sätt, under förutsättning att åtgärderna erhålla Kongl. Maj:ts stadfästelse. Enligt Utskottets uppfattning möter för ett sådant ordnande icke heller något hinder af Kongl. Resolutionen på städernas besvär den 3 December 1680 samt Kongl. Brefvet den 8 December 1694, lika litet som af några andra i ämnet utkomna författningar.

Vid 1859 och 1860 årens riksdag väcktes enahanda fråga, som den nu föreliggande, inom Vällofliga Borgare-Ståndet och i anledning deraf yttrade allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottet i Betänkandet N:o 93 följande:

”ordnandet af auktionsväsendet har i allmänhet varit betraktadt såsom en angelägenhet, derom städerna sjelfva efter hvarje Orts lokala förhållanden haft sig förbehållet att besörja. Sålunda är för Stockholms stad på vederbörandes förslag fastställt ett särskildt auktions-reglemente af den 12 April 1858, äfvensom för åtskilliga andra städer reglementen blifvit i nämnda afseende tid efter annan utfärdade. Olika förhållanden göra olika stadganden nödvändiga för skiljda orter; men med afseende å den kommunala beskaffenheten af dessa ärenden synas de utan Rikets Ständers åtgärd bäst kunna regleras efter öfverenskommelse inom kommunerna sjelfva. Liksom Stockholms stad må ega att hos Kongl. Maj:t göra framställning om de förändringar, som kunna anses nödiga till det för nämnda stad gällande reglemente, så hafva öfriga städer jemväl öppet, att inom sig ordna auktionsväsendet på sätt, som för hvarje ort må anses ändamålsenligast;” — och hade på dessa skäl den väckta motionen afstyrkts, hvarefter Rikets Ständer antogo Utskottets Betänkande.

I enlighet med hvad här ofvan blifvit yttradt, finner sig Tillfälliga Utskottet föranlätet vördsamt hemställa,

att herr Ahlgrens motion icke må till någon Kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:
J. Ödmansson.

Reservation:

af Herr *M. Ahlgren*: "Då Utskottet ifrågasatt huruvida städernas innevånare, genom erhållande rättighet att till förrättande af frivilliga auktioner välja den, för hvilken de kunde förtroende ega, skulle beredas några fördelar, tillåter jag mig bland dessa särskildt nämna följande, nemligen: att, utan iakttagande af onödiga formaliteter och vidkännande af dryga omkostnader, fast och lös egendom föryttra; att till auktionsförrättare få antaga den, för hvilken förtroende hyses, så att, på samma gång fullkomlig trygghet för auktionsmedlens redovisande vinnes, befrielse erhålles från åliggandet att, såsom nu är händelsen, erlægga nog hög provision äfven för sådan egendom, som, i brist af köpare, återropas af säljaren; samt att säljaren lemnas frihet att — hvad för närvarande i allmänhet icke medgifves — för lösöre-auktions-inropens gäldande gifva så lång anståndstid, som säljaren, för att erhålla möjligen högsta betalning, kan med sin fördel finna förenligt.

Vidare har Utskottet uttryckt den farhågan, att städernas innevånare skulle få vidkännas en tillförene icke vanlig beskattning, om Magistraterna icke blifva bibehållna vid den urgamla rättigheten att genom auktion i reda penningar förvandla stadsinnevånarnes egendom. Denna farhåga tror jag, hvad åtminstone angår de flesta städer, vara mera inbillad än verklig; ty om Magistraterna befriades från besagda rättighet eller skyldighet, skulle åtskilliga tjänster i följd deraf kunna indragas, hvarigenom tillgångar uppkomme, som, der sådant erfordrades, skulle kunna såsom sportelersättning användas.

Sedan Utskottet sålunda uttalat sin åsigt att, genom bifall till motionen, dels några fördelar icke skulle vinnas samt dels till och med olägenheter deraf blifva en följd, förklarar sig Utskottet — hvad i viss mån derförinnan likväl skett — icke behöfva ingå i någon närmare undersökning om motionen, såsom

berörande en sådan kommunal angelägenhet, som det beror på hvarje stad att sjelf ordna på bäst lämpliga sätt, under förutsättning att åtgärderna erhålla Kongl. Maj:ts stadfästelse.

I denna af Utskottet uttalade åsigt kan jag icke instämma. Visserligen medgifver 1 § i Kongl. Maj:ts nådiga Förordning om kommunalstyrelse i stad den 21 Mars 1862 städernas innevånare att vårda sina gemensamma ordnings- och hushållnings-angelägenheter, dock under följande villkor. nemligen: *»så vidt icke enligt gällande författningar det tillkommer offentlig embetsmyndighet att dem handhafva.»*

Icke lär det tillkomma städernas innevånare utan Borgmästare och Råd att handhafva den angelägenhet, som rörer frivilliga auktioners hållande inom städerna, hvarom bestämmelse förekommer i 10:de punkten uti Kongl. Resolutionen på städernas besvär af den 3 December 1680, hvilken punkt eger följande lydelse:

»Kongl. Maj:t samtycker, att den Auktions-Cammar-Ordning, som här i Stockholm inrättat är, må ock så hoos andre städer blifva introducerat; dock så om den ej synes väl praktiserlig uthi små Städerna, så skal Borgmästare och Råd åliggia hvars och eens lägenheet och tillstånd att ansee, så att den Debitor, som ej är trög och tresk, men medellöös och fattig, icke må alt för strängt och hastigt öfverijlas.»

Oftvanåberopade Kongl. Förordnings om kommunalstyrelse i stad 74 och 75 §§ anvisa hvilka slags beslut, som, för att vinna bindande kraft, skola dels underställas Kongl. Maj:ts nådiga pröfning och fastställelse samt dels underkastas Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes godkännande; men icke upptaga dessa §§ ärende af beskaffenhet, som det hvarom fråga nu är, och om hvilket städernas innevånare, enligt Kommunallagens 1 §, icke heller torde ega att besluta.

Att Rikets Ständer under 1859 och 1860 årens riksdag, på sätt Utskottet upplyser, uttalat åsigter, i strid med hvad uti ifrågavarande motion åsyftas, lærer icke utgöra något hinder för nuvarande Riksdag att pröfva befoegenheten af samma motion, till hvilken jag fortfarande värdsammast yrkar bifall.»